

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 26. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius01val-shoot-idm140153321138944/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

NOTER TIL KATEKISMEN 1537.

S. 12, L. 1. *D. M. L.* = Doctor Martin Luther.

S. 12, L. 2 og 11. *S. D. P. P.* = Salig Doctor Peder Palladius.

S. 12, L. 18—23. I Aaret 1529 udgav en Luther nærstaaende Skolemand *Johannes Sauromannus* Luthers lille Katekismus i latinsk Oversættelse til Skolebrug. Bogen, hvis Titel er *Parvus Catechismus pro pueris in schola*, Wittenb. 1529, indledes med en Tilegnelse til en iøvrigt ukendt Mand *Hermann Crotus Rubianus*, hvori Katekismen anbefales som Lærebog i Kristendom og Latin. Fra samme Aar stammer en anden latinsk Oversættelse — ogsaa beregnet til Skolebrug — af Humanisten *Lonicerus*. Denne Oversættelse udkom 1531 i Magdeburg sammen med den tyske Text og indledet med en Fortale af en kendt Reformator *Georg Major* til hans Elev *Ulrik von Embden*. Ogsaa her anbefales Katekismen som Elementarbog i Latinundervisning og Kristendomskundskab. (Se *Knoke*, D. Martin Luthers kleiner Katechismus, Halle 1904, S. 27—29 og S. 23—24.) Begge disse latinske Udgaver har været nyttet af de danske Katekismusoversættere. Resens Ytring „før end mand viste her noget ad sige etc.“ er da misvisende, ligesom det af ham fremsillede Forhold mellem de to Fortaler er galt. Fejltagelsen skyldes rimeligvis, at han kun har kendt yngre Udgaver af de omtalte latinske Katekismer. Muligt er det jo ogsaa, at hans Ytring skyldes Andenhaands Viden.

S. 12, L. 25—26. Talen er om den n. l. aftrykte Katekismusoversættelse 1538.

S. 12, L. 27 ff. En Sammenligning mellem „Beslutningen“ i Resens Udgave og i Originaludgaven (se Udgaven n. l.) vil vise, at Resen har fulgt denne ordret, men ikke bogstavret. Originalen har f. Ex.: *ath, denne, lille, gerne, æres, opbyggelses, trusel, uledighed, kierlige*, mens Resen har: *ad, dendne, lidle, gierne, æris, opbyggelsis, trusel, uledighed, kierligen*.

S. 13, L. 15. Her sigtes til „*En Tractat osv.*“, Kbh. 1553, Bl. A 4^v: om *Sogne Degnen*.

S. 13, L. 16. H. P. Resen, *Lutherus triumphans*, Kbh. 1617, Bl. 17^r.

S. 15, L. 1. Titlen „*Dend lidle Danske Catechismus*“ stemmer ganske med Titlen hos *Vormordsen*, men er forskellig fra de andre kendte danske Katekismer.

S. 15, L. 24. Om Udtrykket „Derfor lød jeg korteligen ud-sætte . . .“ skriver Chr. Bruun i *Aarsberetninger etc.* II, 165: „De anførte Ord maa . . . indeholde Vidnesbyrd om, at det ikke er